

פניני הדרך היומי

לקט פנינים יקרים ונחמדים על סדר הדרך היומי

במות צ-צו | פרשת בהעלותך | גליון מס' 127

דף צ: ע

אליו תשמעון אפילו אומר לך עבור על אחת מכל מצות שבתורה כגון אליהו בהר הכרמל - פירש רש"י ד"ה כגון אליהו בהר הכרמל שהקריב בכמה ואיכא כרת בשחוטאי חוץ וכרת בהעלה.

הערוך לנר חקר באיסור העלאה בחוץ, איך הדין כשאחד העלה על המזבח בחוץ והשני הביא אש די"ל דהראשון פטור, דגם בפנים אין העלאה רק כשמעלה לאש. והקשה הערוך לנר דברש"י כאן מבואר דגם בהעלאה בלי אש קמתחייב, דהא אליהו העלה על המזבח והאש ירד מן השמים.

בגליונות הר"ע אלטשולר זצ"ל למקור ברוך (ח"א י"ח) דהא ראייה זו, די"ל דכיון דאליהו התפלל ענני כו' שתרד אש משמים ותאכל כל אשר על המזבח, וע"י תפילתו ירדה האש, ע"כ נחשב כאילו העלה הוא והביא את האש, והוסיף דעכ"פ לא גרע מהא דאיתא בב"ק נט: בא אחר וליבה המלבה חייב.

תוס' ד"ה כולו בא"ד בשעת עיטוף אכתי לא מיחייב עד אחרי שנתעטף כו' - באגלי טל (טווחן אות ל"ח ס"ק כ"ג) הביא מש"כ הרמב"ם (מלכים פ"ח ה"ח) שהמשתקע במצרים אינו לוקה דהלאו הוי לאו שאין בו מעשה, שהרי מותר להיכנס ע"מ לא להשתקע, וכשמחליט אח"כ להשתקע הוי לאו שאב"מ, ולכן אפילו אם נכנס על דעת להשתקע הוי לאו שאין בו מעשה.

והקשה ע"ז דהיכי דהחליט אח"כ להשתקע, נימא אשו משום חציו, והוי כמו מעשה דידי, כיון דע"י שנכנס ויכל להשתקע, וליהוי לאו שיש בו מעשה ולילקי עליה.

ותירץ דל"א אשו משום חציו רק כשלבסוף נעשה מעשה, אבל המעשה נעשה מאליו, ואז אם הוא התחיל המעשה מתייחס המעשה אליו, אבל כשהוא משתקע במצרים, הרי אין כאן שום מעשה, רק מחשבתו ונוכחותו במצרים, ובה לא מתקשר עם המעשה שעשה בכניסתו.

והביא ראי' מדברי התוס' דידן שכתבו דאף דנתעטף בסדין, כיון דהחייב הוא לא בשעת העיטוף, אלא אחרי שכבר נתעטף, מיקרי שוא"ת, ויש כח ביד חכמים לפוטרו מציצית,

והיינו כנ"ל דכיון דהחייב הוא בשעה שהוא כבר מעוטף בו, ואז ליכא שום מעשה, לא מתקשר עם מעשה העיטוף, והוי שוא"ת.

דף צ. ע

לוי' שנשבית וכו' - כתב הרמב"ם (רפ"א מהל' מעשר): אחר שמפרישין תרומה גדולה, מפרישין אחד מעשרה מן הנשאר, וזהו הנקרא מעשר ראשון כו', והמעשר הזה ללוים זכרים ונקבות עכ"ל.

מבואר דיוצאים ידי נתינת מעשר גם ללוי', ותמה בערוך השולחן (ריש הל' מעשר) דמנ"ל דמקיימים מצות נתינה כשנותן ללוי', וכן אם נותן תרומה לכהנת, דהא לא מצינו רק שרשאים לאכול, אבל לא שמקיים מצות נתינה כשנותן להם, דהא כתיב בני אהרן ולא בנות אהרן, וכן במעש"ר כתוב ולבני לוי ולא בנות לוי. ומ"ש ביבמות (ק' ע"א) דאין חולקין בגורן רק מפני ייחוד, היינו כשבאה לבקש בשביל בעלה, אבל לה לעצמה מנ"ל דנותנין.

בדרך אמונה להגר"ח קנייבסקי שליט"א (בריית הל' מעשרות בבבאור הלכה ריש הלכה א') כתב דמסוגיין מבואר כדברי הרמב"ם, דאמרינן לוי' שנשבית או שנבעלה בעילת זנות נותנין לה מעשר ואוכלת, ומירי בפנוי וכדפירש"י שם, הרי דמקיים מצות נתינה בלוי'.

ועוד מבואר בתוס' הכא (ד"ה אמר) דקנסוה שלא ליתן לה מעשר, ואם אין נותנין לה מעשר רק בשביל בעלה, וכדברי הערוך השולחן, אבל הקנס הוא רק לבעלה, שהרי לה מותר לאכול.

ומה שהק' בערוך השולחן מדנאמר בני אהרן ולא בנות אהרן, וכן במעשר נאמר בני לוי, ראה בספרי זוטא (ס"פ קרח): אתם וביתכם, אם לומר שלוי' אוכלת במעשר, והלא בת ישראל מותר כו', אלא כדרך שנותנין ללוי' מעשר מתוך חלקו כך נותנין ללוי', הרי מבואר מפורש דילפינן מקרא דנותנין מעש"ר ללוי'. ע"כ.

דף צב. ע

ת"ר זו דברי ר"ע שהי' אומר אין קידושין תופסין בחייבי לאוין אבל חכ"א אין ממזר ביבמה וכו' - בקבא דקשייתא להגאון

גב דאינה מקודשת אם הי' מקדשה עכשיו מספק, אבל כשמקדשה לאחר שיחלוץ לך יבמך מקודשת. וקשה דהא הו"ל דשלב"ל ולי' תהא מקודשת.

ותירץ הנודע ביהודא (אהע"ז מהדו"ת סי' נ"ד) דהרי קיי"ל דלא כרבי עקיבא אלא כרבנן, דכל חייבי לאוין קידושין תופסין בהם, ורק בחייבי כריתות אין קידושין תופסין בהם. ורב מחדש הכא בסוגיין דיבמה לשוק אף על פי דאינה אלא איסור לאו אין קידושין תופסין בה, כדילף לה מקרא דכתיב לא תהי' אשת המת חוצה לאיש זר, שלא יהי' לה הוייה לזר.

ולפ"ז יש לומר שאין לך בו אלא חידושו, דדוקא לענין כשמקדשה עכשיו, חדשה התורה דאינה מקודשת וכדילף מקרא, אבל אם קדשה לאחר שיחלוץ לה יבמה, דליכא רק חסרון דשלב"ל, י"ל דבזה לא חדשה תורה, ולגבי זה דינה כשאר חייבי לאוין דהוא מקודשת.

והא דתנן לאחר שיחלוץ לך יבמין אינה מקודשת. אתיא כר"ע דס"ל דכל חייבי לאוין אין קידושין תופסין בהם, וליכא חידושא ביבמה לשוק, וא"כ ה"נ הוה דשלב"ל ואינה מקודשת.

דף צג. ס

ורב כרבי ינאי כו' דאמר אדם מקנה דבר שלא בא לעולם - במשנה למלך הלי' אישות (פ"ד ה"ז) נסתפק בקטן שקידש אשה ואמר הרי את מקודשת לי לאחר שאגדיל, מי אמרינן כיון דבשעת קידושין קטן הי' הו"ל דשלב"ל ולא מהני, או דלמא כי אמרינן דבדשלב"ל לא מהני, היינו דוקא במחוסר מעשה, כגון מקדש לאחר שאתגייר או לאחר שתתגיירי כו', אבל קטן שקידש דאינו רק מחוסר זמן, י"ל דלא הוה דשלב"ל.

והביא דברי רש"י ביבמות ל"ד ע"א (ד"ה ומתוך י"ב) דמבואר מדבריו דקטן יכול לקדש אשה לאחר שיגדיל, אלמא כיון דאינו אלא מחוסר זמן, לא הוה דשלב"ל.

עוד נציין שלהלכה קי"ל דאין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם, ובאור החיים הק' הקשה איך קנה יעקב מעשו את הבכורה שהיתה אז בגדר דבר שלא בא לעולם, והביא בשם הריב"ש בשו"ת (סי' שכח) שקודם מתן תורה הועיל קנין גם בדבר שלא בא לעולם ע"ש.

ומפורסם ביאורו של הגאון מקוטנא זצ"ל בזה, עפ"י מה שאחז"ל (ע"ז ג ע"א) תנאי התנה וכו' ואם לאו כו', וא"כ יוצא דקודם מ"ת הי' כל העולם בגדר דבר שלא בא לעולם, ולכן שפיר הועיל אז קנין גם בדבר שלא בא לעולם כיון דהחסרון של קנין בדבר שלא בא לעולם הוא מפני שאין בזה סמיכת דעת, ולפני מתן תורה היה כל דבר תלוי ועומד אם יחזור לתוהו ובוהו, ולפיכך אפילו דבר שלא בא לעולם היה אפשר לקנות ודפח"ה.

ובקצות החושן (סי' רעח ס"ק יג) מביא את דברי הריב"ש הנ"ל וכותב, שבכור שאומר בחיי אביו שאינו רוצה בחלק בכורה יכול למחול בפירוש אפילו בחיי אביו, אפילו אם זה עוד לא בא לעולם, שזה סילוק רשות, ולא קנין, וסילוק רשות יכול לעשות בדבר שלא בא לעולם, ולפי זה אפשר

בעל חלקת יואב זצ"ל הקשה על הא דר' עקיבא סובר דיש ממזר מיבמה לשוק, דאיך משכחת לן דבר זה, והלא ממזר בא רק בגמר ביאה, ובתחילת ביאה פקע זיקה מטעם סוטה לר"ע דסבר שומרת יבם שזינתה אסורה ליבמה כמבואר בסוטה (יח ע"ב), ואף אחר נפילה פקע זיקה כמבואר ביבמות (עט ע"ב), וא"כ בסוף ביאה אינה זקוקה כלל [ועיי"ש מה שדחה לומר דמשכחת לן כשזינתה בשוגג עיין שם].

ובכלי חמדה פרשת כי תצא (אות יג אות קטן ב - עמוד רמד) ג"כ מקשה קושיא זו על דברי הגמרא לעיל (מט ע"ב) הכל מודים דבא על שומרת יבם שאין הולד ממזר, תיפוק ליה דלא משכחת לן כלל וכנ"ל.

ותירץ עפ"י ד הריטב"א בקידושין (עז ע"ב) בהא דאמר רב אשי דכהן הבא על אחותו זונה משוי' לה חללה לא משוי' לה, דלא תקשי הא בהעראה נעשית זונה וא"כ אמאי אינה נעשית חללה בגמר ביאה. דדוקא כשהערה ולא גמר ביאתו חייבה רחמנא על העראה, אבל כשגמר ביאתו כיון דדעתו היה על גמר ביאה אינה נעשית זונה אלא בגמר ביאה, עיין שם. וא"כ ה"ה הכא אינה נעשית זונה אלא בגמר ביאה ולא נפקע ממינה איסור זיקת יבמין אלא בגמר ביאה. ועיי"ש מה שהאריך עוד בזה מדוע לא נאמר בזה דבאין כאחת עיין שם.

ועיין בשו"ת אחיעזר (סי' א אות י) מש"כ בדבריו ומה שתירץ בזה. ועיין גם באמרי משה (סי' ז) מה שתירץ על קושיית הקבא דקשייתא עיין שם.

דף צב: ס

מור רב מנין שאין קידושין תופסין ביבמה שנאמר כו' - במנחת חינוך (מ' תקצ"ט) דן אי מעשה הייבום הוה כמעשה גיטין וקידושין דהוה ערות דבר וצריכים עדים לקיים הדבר, דאף אם שניהם מודים אין הקידושין והגירושין חלים, או דלמא מעשה ייבום הוה כשאר קנין דלא בעינן עדים רק להעיד אל אמיתות הדבר, ולא איברי סהדי אלא לשקר, ואם שניהם מודים חל הדבר.

וכתב דאליבא דרב דס"ל הכא דיבמה לשוק אף דאינה אלא לאו, יש בה איסור ערוה ואין קידושין תופסין בה, לכן אף שע"י שמייבם אותה נעשית אשת איש, והבא עליה בחנק, מ"מ אין כאן אלא הוספת עונש, וערוה היתה כבר מקודם, ולכן לא בעי עדים לקיומי מילתא.

והוסיף דהיינו דוקא בשישנו רק אח א', אבל אם יש שני אחים או יותר, שהיתה מותרת להאחרים, נמצא שע"י שמייבם אותה נעשית ערוה על האחים האחרים, ולכן בעי עדים לקיומי דמילתא.

ומסיים דלדין דקיי"ל כשמואל דהוה ספק, אם יש שני אחים או יותר, בודאי בעי עדים לקיומי דמילתא, ואם יבם בלא עדים לא נקנתה לו, וכמו בקידושין וגירושין, אבל אם יש רק אח א' וייבמה בלי עדים, הוה ספק אי חל הייבום או לא. ועיין בחזון איש (סי' ק"ל סק"ז).

אין קידושין תופסין ביבמה - הרמב"ם (פ"ז מהל' אישות הל' ט"ז) כתב שהמקדש אשה לאחר שיחלוץ לה יבמין, אף על

דאיבד עשו הבמורה במה שאמר "למה זה לי בכורה" (בראשית כה, לד) דהוא מדין סילוק.

והנתיבות המשפט לא סובר כהקצות שהבכור יכול למחול על הבכורה בחיי האב ע"ש.

ר' ינאי כו' עשר מפירי דבית' עלי' כו' למען תלמד ליראה וכו' אלו שבתות ויו"ט - ומבואר דלכבוד שבת ויו"ט מותר גם להפריש שלא מן המוקף.

ובמשנה למלך ה' תרומות (פ"ג הי"ז) הביא מחלוקת ראשונים אי האיסור לתרום שלא מן המוקף הוא מן התורה, או רק מדרבנן כדי שלא יבא לתרום מן הרע על היפה.

ובשו"ת הרשב"א (סי' קכ"ז) נשאל דאם נימא דהאיסור לתרום שלא מן המוקף הוא מה"ת, האיך התייר רב ינאי הכא לעשר פירי דבית' אפירי דאריסי' ולעבור על איסור שלא מן המוקף לכבוד שבת, והא אין כח ביד חכמים לבטל דברי תורה בשב ואל תעשה. ומוכח דהאיסור לתרום שלא מן המוקף אינו אלא מדרבנן, והם אמרו והם אמרו.

ותירץ הרשב"א דמצינו כ"פ שהתירו חכמים איסורים כדי שלא ישל חבירו באיסור, כדאי בגיטין (ל"ח ע"א) שהתירו לו לשחרר את שפחתו כדי שלא ישלחו בה רבים, וכן התירו בעירובין (ל"ב ע"א) לתרום שלא מן המוקף דניחא לי לחבר למיעבד איסור קלילא ולא יעבור הלא על איסור חמור.

ותמה בנו"ב (מהדו"ת אה"ע סו"פ ל"ז) דמאי מייתי ראי' מזהך דעירובין, הא התם איירי לענין איסור שלא מן המוקף, וע"ז גופא אנו דנין לומר שאינו מה"ת ורק מדרבנן אסור.

ותירץ דהרשב"א הק', דאף אם תימא דאיסור שלא מן המוקף אינו אלא דרבנן, עדיין תקשי דגם מדרבנן לא התירו חז"ל שיעבור איסור כדי שיזכה חבירו, וע"כ דבאיסור דשלא מן המוקף ס"ל דהוה דבר קל והתירו כדי שלא יעבור הע"ה איסור חמור, ה"נ אף אי הוה איסור לתרום שלא מן המוקף איסור תורה, י"ל דהוה איסור קל, והתירוהו מחמת כבוד השבת, עיין שם עוד בדבריו.

דף צג: ע

והא אקריין בחלמא קנה רצוץ וכו' - התשב"ץ (ח"ב סי' קכ"ח) תמה דאיך סמך על מה שהראוהו בחלום, והא קי"ל (סנהדרין) דברי חלומות לא מעלין ולא מורידין, וע"כ אמרינן בסנהדרין דאם אמר לו בעל החלום דמעוה הוריש לך אביך כך וכך הם במקום פלוני הם ושל מעשר שני הם, אין להם דין מעשר שני. וכתב דרבא רמי (ברכות נה ב) כתיב החלומות שוא ידברו וכתוב בחלום אדבר ותירץ כאן ע"י מלאך וכאן ע"י שד. וע"כ י"ל דבההיא דסנהדרין יש להעמיד הממון על הזקתו ולומר דהחלום לא היה ע"י מלאך, אבל לענין איסורין ונידויי חיישינן שהחלום היה ע"י מלאך.

האומר לאשה הרי את מקודשת לי לאחר שמתגייר וכו' ר"מ אומר מקודשת - על פי דברי הגמרא אלו יישב בשו"ת חתם סופר (אה"ע"ז ח"ב סי' מה) את קושיית הבית שמואל (סי'

קכג ס"ק ה) מדוע אמרינן בגמרא בגיטין (כג ע"א) דגוי פסול לכתובת גיטין דאדעתא דנפשיה קעביד, ולא אמרינן דפסול משום דלאו בן כריתות הוא.

אך על פי דברי הגמרא מיושבים, דהנה בעל המימרא שם שעליו מדברת הגמרא בגיטין זה רב הונא. ורב הונא הרי ס"ל דאדם מקנה דבר שלא בא לעולם כמבואר לעיל בעמוד א', ומבואר כאן בגמרא דלמאן דס"ל אדם מקנה דבר שלא בא לעולם יכול גוי לקדש אשה בגיטתו שיחולו לאחר שמתגייר, וא"כ גם רב הונא ס"ל כן, וא"כ כמו שגוי יכול לקדש אשה לאחר שמתגייר, הוא הדין שיכול ליתן לה גט ולומר לכשאתגייר ותתקדשי ממני תהיי מגורשת ממני, וכמו שכתבו התוס' לעיל (נב ע"ב ד"ה ולאשה), וא"כ שפיר הגוי הוי בן כריתות כי שייך אצלו גט, וכל הפסול של גוי זה רק משום דחסר בלשמה כיון דאדעתא דנפשיה קעביד, ושפיר אמרינן בגמרא טעם זה, ומיושב קושיית הבית שמואל, עיין שם.

דף צד: ע

אילמא תרי ותרי וכו' מה חזית דסמכת אהני סמוך אהני כו' - כתב הנודע ביהודה (בחידושים שנמצאו בכת"י ונדפסו בשו"ת נו"ב מכו"י חלק ב' סי' י"ד) וז"ל: ואנו בעניותינו יכולים למשכח תרי ותרי, והאחרונים מהימני, כגון שגם להבן יש אשה, ואחד מתרי קמאי, קרוב לה ורחוק מחמותה, נמצא שלאשת הבן יש ע"א כשר, ולחמותה שנים כשרים.

ואין לומר דמחשב נוגע משום אשת הבן, זה אינו, דאשת הבן אינה צריכה לעדותו, דלדידה להעיד על מיתת בעלה, ודאי די באחד, ועכשיו תרי בתראי מעידים חילוף הדברים, שהבן מת זמן רב אחר זה, ולפי דהדוותם, בשעה שנשאת אשת הבן, עדיין היה בעלה חי, ועכשיו גם אשת הבן צריכה לעדות שנים, דהוי תרי ותרי, וזה נוגע הוא ועדותו נדחית לגמרי עכ"ל.

דף צד: ע

דברי ר' ישמעאל ר"ע אומר אותו ואת שתיהן כו' חמותו לאחר מיתה איכא בינייהו - ברא"ש (סו"פ נושאין על האנוסה) הביא מרבינו חננאל שפסק כר' ישמעאל דחמותו לאחר מיתה בשריפה. והביא שם פוסקים כר"ע וכן דעת הרמב"ם לפסוק כר"ע.

בשו"ת נו"ב (מהדו"ת אה"ע"ז סי' קמ"ח) הביא מחכם אחד בטעם רבינו חננאל שפסק כר' ישמעאל נגד ר"ע, דהא בעלמא קי"ל דהלכה כר"ע נגד חבירו, על פי מה שכתב הכסף משנה (פי"ח מהל' כלים הי"ג) במה דהרמב"ם פסק שם כר' ישמעאל נגד ר"ע דס"ל דר' ישמעאל הי' רבו דר"ע, והלכה כר"ע נגד חבירו ולא נגד רבו.

ותמה הנו"ב דהלא במקומות הרבה מצינו שפסק הרמב"ם כמו רבי עקיבא נגד רבי ישמעאל, ועוד תמה שמצינו שר"ע קרא לר' ישמעאל בשמו דקאמר לי' (סנהדרין נ"א עב)

ישמעאל אחי בת ובת אני דורש, ולא הי' קורא לרבו בשמו. אלא מה שפסק שם כר' ישמעאל היינו טעמא כמוש"כ המהרי"ק (שורש קס"ה) בדבר שאינו נוגע בזה"ז ליכא להני כללות שבש"ס.

בשו"ת בית שלמה (הובא בליקוטי הערות על הנו"ב) העיר על הנו"ב דברמב"ם כתב בשני מקומות, בהקדמתו לפירוש המשניות, ובפיהמ"ש לעדיות פ"ב משנה ו', דאדרבה ר' ישמעאל הי' תלמידו של ר"ע וצ"ע.

דף צו. פ

שומרת יבם שזינתה וכו' דרב אמר הרי היא כאשת איש ומיפסלא בזנות, ושמואל אמר אינה כאשת איש וכו' - הנה הגאון ר' יוסף ענגיל זצ"ל בספרו אתון דאורייתא (כלל ח) כתב להסתפק: נסתפקתי איסור יבמה לשוק מה עניינו אם עניינו שאישות הבעל לא נסתלק לגמרי וניתק ממיתה ללא, או דילמא אישות הבעל נסתלק לגמרי ואסורה לשוק איסור חדש הוא, ואת"ל שאישות הבעל לא נסתלק לגמרי, ג"כ יש להסתפק אם איסורה עדיין מכח הבעל או דילמא האישות הנשאר נתרקן ליבם ואיסורה עתה מכח היבם, וכן באופן השני ה"ל שאישות הבעל נסתלק לגמרי ג"כ יש להסתפק אם איסורה איסור בעלמא לא איסור אישות או דילמא חידשה תורה אישות חדש בינה ליבם ואיסורה מכח אישות היבם אלא שהוא אישות קלוש וע"כ איסורה רק בלאו.

ולהלן בתו"ד כתב: וע"ע ביבמה דצ"ו ע"א התם רב ושמואל דרב אמר דיבמה אינה כאשת איש וקמפרש התם בגמ' דבדר' המנונא קמיפלגי דאמר שומרת יבם שזינתה אסורה ליבמה דרב ס"ל כר' המנונא והיינו דאמר דיבמה הרי היא כאשת איש ומיפסלא בזנות, ושמואל לית לי דר' המנונא, והיינו דאמר דיבמה אינה כאשת איש ולא מיפסלא בזנות ע"כ. ולכאורה למה לא פליגי רב ושמואל בהדיא אי מיפסלא בזנות ורק תלו אותה בהא אי הרי היא כאשת איש או לא.

וע"כ נראה קצת, דבספק הנ"ל פליגי, דרב ס"ל דאיסור יבמה לשוק מחמת אישות שיש בינה ובין היבם הוא וע"כ מיפסלא בזנות, שהרי בענין אישות הזנות אוסרת וכמו שאוסרת באשת איש ממש, ושמואל ס"ל דאיסור יבמה לשוק איסור ביאה גרידא הוא ולא מחמת ענין אישות כלל ואין בינה ובין היבם ענין אישות כלל, וע"כ אין כאן שום טעם שתיאסר בזנותה ליבם, ושפיר נקטו לישנא דהרי היא כאשת איש ואינה כאשת איש, דזהו עיקר פלוגתתם אם איסורה מפאת אישות או אינו מפאת אישות ורק איסור גרידא הוא ודו"ק.

דף צו. פ

אלא אימא שנקרע ס"ת בחמתן והיה שם רבי יוסי בן קיסמא אמר תמיה אני אם לא יהיה בית הכנסת זו עבודת כוכבים - המהרש"ם (ח"ב סי' רס"ד) דן בביהכ"נ שנמצאו המזוזות חתוכים בשמות הקדושים וא"א לתלות שעכו"ם עשה כן והיה פשיעה מצד הקהל [ע"ש] אם צריכין לקרוע בגדיהם

ולגזור תענית. וכתב שם המהרש"ם דגם אם אין חייבין לקרוע, מ"מ הרי מצוינו בסוגין שנקרע ס"ת בחמתן ותמה רבי יוסי בן קיסמא אם לא יהיה ביהכ"נ זו ע"ז וכן הוה, הרי שע"י עון זה שעשו רק קצתן האוחזין בס"ת, נענשו כולן שנעשו הביהכ"נ בית ע"ז, וע"כ בודאי גם באותן מזוזות שנמצאו חתוכות [בשמות הקדושים], צריכין כל בני הביהמ"ד לרחמי שמים שלא יענשו בחורבן הביהמ"ד ח"ו בעון זה, ואף די"ל דשאני הכא בסוגין משום שלא מיחו הרואים וגדול המחלוקת, אבל הרי מחלוקתם היתה לשם שמים, וגם לא נקרע בשאט נפש אלא מאליו, ובמעשה של המזוזה איכא פשיעה מצד הקהל וגם היה קריעה בידיים.

מאי כולי האי כו' אגורה באהלך עולמים בשתי עולמות - הבני יששכר (כסלו טבת מאמר ב' אות נ') מבאר דבר זה שהקפיד ר' יוחנן כ"כ שיהיו שפתותיו דובבות בקבר. כי כתיב (זכרי' ג' ז') ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה, ופירשו המפרשים שהאדם נקרא מהלך, שמוסיף חיל בעשיית תורה ומצות, משא"כ מלאך וכן האדם לאחר מיתתו נקרא עומד, דהיום לעשותם ולמחר לקבל שכרם ולא לעשותם, ואין לו עוד קיווי שיתרבה שכרו.

אמנם איתא בשבת (נ"ח ע"ב) דזוג וענבל המקשקשין הוא טמא דכתיב כל דבר אשר יבא באש אפילו דיבור דהיינו שמשמיע קול, מיקרי כלי, ואיתא שם שאפי' נשאר רק העינבל הפנימי טמא, דראוי להקישו ע"ג חרס, ומיקרי עושה מעין מלאכתו, ולפ"ז גם אם אי אפשר להוסיף שכרו אחרי שהובילוהו אל קברו, אבל אם תלמידו אומרים מימרא בשמו, ושפתותיו דובבות בקבר, הרי זה מיקרי עושה מעין מלאכתו, והרי זה כמו הגוף לומד ממש בדיבור, ומתרבה שכרו גם אחרי מיתתו, והיינו טעמא דהקפידו דיאמרו המימרות שלהם בשמם, שגם לאחרי מיתתם יהיו שפתותיהם דובבות.

גליון זה יוצא לאור ע"י שיעור הדף היומי בביהמ"ד אהל תורה רח' הרב יוסף קארו 4 ביתר.

מידי ערב נמסר שיעור בצורה רהוטה ובהירה בשעה 7.00 בערב ניתן לשמוע את השיעורים בקול הלשון במס' 03-6171111 להקיש *7 ואז קוד 966339 שלוחה 6 ניתן לקבל גליון זה ע"י בקשה למייל:

K0504166339@gmail.com

הודעה חשובה ודהופה

לאחר שזיכנו ה' להקים את הכולל הייחודי בית מדרש גבוה לכהנים - והוא כולל ערב וכולל יום שישי לכהנים להכנים לעבודת בית מקדשנו שיבנה במהרה בימינו כרצון אדיר הפצו של מרן הח"ח זיע"א שהרבה לעורר ע"כ בספריו ובמכתביו - ואשר נוסד ע"י מאות אנשים אשר נתנו הו"ק של 10 ש' לקיומו והחזקתו. כעת שאיפתנו להקים 'כולל יום שלם' לכהנים, כל מי שיוכל לסייע בדבר גדול ונשגב זה למען בית ה' אלוקינו הן בעצה והן בממון שכרו רב למאוד - פנו כעת למס' הטל: 0504166339 או במייל k0504166339@gmail.com